

Advies nr 45/2013 van 2 oktober 2013

Betreft: adviesaanvraag betreffende het ontwerp van een *Code wallon de l'agriculture* (Waals Landbouwwetboek) (CO-A-2013-043)

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer;

Gelet op de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna WVP), inzonderheid artikel 29;

Gelet op het verzoek om advies van de Waalse minister voor Openbare Werken, Landbouw, Landelijkheid, Natuur, Bos en Erfgoed ontvangen op 29/07/2013;

Gelet op het verslag van de heer Joel Livyns;

Brengt op 2 oktober 2013 het volgend advies uit:

I. ONDERWERP EN CONTEXT VAN ONDERHAVIG ADVIES

1. De Waalse minister voor Openbare Werken, Landbouw, Landelijkheid, Bos en Erfgoed heeft aan de Commissie gevraagd een advies uit te brengen over het ontwerpdecreet houdende een Waals Landbouwwetboek (*Code wallon de l'agriculture*).
2. De bedoeling van dit ontwerp is de verschillende verspreide teksten, die ook nog eens heel wat verwijzingen bevatten, samen te brengen. Bovendien gebruiken deze teksten dezelfde termen maar met een andere betekenis al naargelang van het onderwerp. Dit wetboek heeft dan ook als doelstelling het landbouwbeleid toegankelijker te maken voor het publiek.
3. Op deze manier wordt een totaalbeeld gecreëerd en wordt alle wetgeving toegankelijk in één enkele tekst, zoals alle betrokken partijen dat wensen.
4. Hoofdstuk 3 van titel 1 van het ontwerpwetboek regelt de verwerking van gegevens en de kwaliteit van de elektronische communicatie. Dit deel komt rechtstreeks uit het decreet houdende verschillende bepalingen inzake landbouw, tuinbouw en aquacultuur.
5. Onderhavig advies zal bijgevolg voornamelijk hoofdstuk 3 van titel 1 van het ontwerpwetboek behandelen, dat artikelen D.4 tot D.27 bevat. De Commissie zal ook opmerkingen formuleren over andere artikelen van het ontwerpwetboek die een impact hebben op de verwerking van persoonsgegevens.

II. ONDERZOEK VAN HET ONTWERPDECREET

6. Onderhavig advies onderzoekt het ontwerpdecreet in twee delen. Het eerste deel behandelt specifiek het geïntegreerd beheers- en controlesysteem ("GBCS") dat werd ingesteld door verscheidene Europese teksten betreffende het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) en de toekenning van subsidies in het kader van dit beleid. Het tweede deel betreft hoofdstuk 3 van titel 1 van het ontwerpdecreet, dat gewijd is aan de verschillende gegevensverwerkingen die plaatsvinden naar aanleiding van het Waals Landbouwwetboek.

A. Gegevensverwerking in het kader van het GBCS

1. Eventuele aanduiding van de SIGEC-databank als authentieke bron

7. Het GBCS (de afkorting van geïntegreerd beheer- en controlesysteem) werd ingesteld door Verordening nr. 73/2009 van de Raad¹ en Verordening nr. 1122/2009 van de Europese

¹ Verordening (EG) nr. 73/2009 van de Raad van 19 januari 2009 tot vaststelling van gemeenschappelijke voorschriften voor regelingen inzake rechtstreekse steunverlening aan landbouwers in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid en tot vaststelling van bepaalde steunregelingen voor landbouwers, tot wijziging van Verordeningen (EG) nr. 1290/2005, (EG) nr. 247/2006, (EG) nr. 378/2007 en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1782/2003.

Commissie². Deze verordeningen leggen gemeenschappelijke regels vast voor steunverlening aan landbouwers in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid van de Europese Unie. Het GBCS omvat een databank voor een goed beheer van deze steunverlening in de landbouw. Elke lidstaat voert hierin gegevens in. In België zijn de gewesten hiervoor bevoegd en zij beheren dan ook de aanvraagdossiers van landbouwers voor steunverlening. Elk gewest omkadert dus autonoom zijn GBCS in uitvoering van hogervermelde verordeningen nr. 73/2009 en 1122/2009.

8. Uit het ontwerpwetboek blijkt niet expliciet dat de GBCS-databank een authentieke bron zal uitmaken in de zin van het samenwerkingsakkoord van 30 maart 2013 tussen het Waals Gewest en de Franse Gemeenschap over het opstarten van een gemeenschappelijk initiatief om gegevens te delen en over het gemeenschappelijk beheer van dit initiatief.³
9. Dit samenwerkingsakkoord voorziet er onder andere in dat openbare overheden in principe de Kruispuntbank voor de Uitwisseling van Gegevens gebruiken voor toegang tot authentieke gegevensbronnen en databanken van authentieke gegevensbronnen.⁴ Gegevensoverdrachten vanuit authentieke gegevensbronnen moeten bovendien worden gemachtigd door de *Commission Wallonie-Bruxelles* voor toezicht op gegevensuitwisselingen.⁵
10. Hoofdstuk II van dit akkoord bepaalt de na te leven voorwaarden bij creatie van een authentieke gegevensbron of van een databank van een authentieke gegevensbron.⁶
11. In dat opzicht moet herinnerd worden aan het samenwerkingsakkoord van 30 maart 2004 tussen het Vlaams Gewest, het Waals Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest met betrekking tot de uitoefening van de geregionaliseerde bevoegdheden op het gebied van Landbouw en Visserij.⁷
12. Dit samenwerkingsakkoord voorziet in het volgende (de tekst hieronder bestaat uit verschillende passages uit artikel 5):

"Art. 5. § 1 *In het kader van het beheer van de identificatiegegevens en de uitwisseling van de daarbij behorende gegevens, inzonderheid in verband met het geïntegreerd beheers- en*

² Verordening (EG) nr. 1122/2009 van de Commissie van 30 november 2009 tot vaststelling van bepalingen ter uitvoering van Verordening (EG) nr. 73/2009 van de Raad wat betreft de randvoorwaarden, de modulatie en het geïntegreerd beheers- en controlesysteem in het kader van de bij die verordening ingestelde regelingen inzake rechtstreekse steunverlening aan landbouwers en ter uitvoering van Verordening (EG) nr. 1234/2007 van de Raad wat betreft de randvoorwaarden in het kader van de steunregeling voor de wijnsector.

³ B.S., 23 juli 2013; zie ook Advies nr. 29/2012 van 12 september 2012 betreffende een ontwerp van samenwerkingsakkoord tussen het Waalse Gewest en de Franse Gemeenschap over het opstarten van een gemeenschappelijk initiatief om gegevens te delen en over het gemeenschappelijk beheer van dit initiatief.

⁴ Artikel 12, § 2 van het samenwerkingsakkoord.

⁵ Artikel 22 van het samenwerkingsakkoord.

⁶ De Commissie verwijst in deze context eveneens naar haar aanbeveling nr. 09/2012 van 23 mei 2012 in verband met authentieke bronnen in de overheidssector.

⁷ B.S., 20 april 2004.

controlesysteem (GBCS), bundelen de gewesten hun inspanningen, met inachtneming van de gemeenschappelijke en aan elke partij eigen zijnde voorschriften, om een verantwoordelijke samenwerking in stand te houden en de geschikte diensten en middelen uit te bouwen die een operationeel beheer mogelijk maken van de steunmaatregelen en de extra heffing

§ 2. De gegevens van een producent en/of een productie-eenheid mogen alleen worden aangemaakt en gewijzigd door de hierna aangeduide authentieke bron :

(...)

3° Uitwisseling van gegevens

Elk gewest geldt als authentieke bron voor de gegevens waarvoor het bevoegd is. Een online kopie van alle identificatiegegevens kan door de andere gewesten worden opgevraagd, zonder dat het mogelijk is deze te wijzigen. Het gebruik van gegevens door een gewest dat niet de authentieke bron daarvoor is, is toegestaan in de mate waarin het verenigbaar is met het doel van het bestand.

(...)"

13. Bovendien was de Commissie in haar advies nr. 22/2005 van 21 december 2005 van oordeel dat het GBCS, een databank die toen beheerd werd door de Algemene Directie van de Landbouw (*Direction générale de l'Agriculture - "DGA"*), de authentieke gegevensbron was voor landbouwperceel- en oppervlaktegegevens.
14. Tot slot voorziet artikel D.8 van het ontwerpwetboek in aanzienlijk hergebruik van GBCS-gegevens door de administratie. In sommige gevallen kan dit hergebruik een negatief effect hebben op de landbouwer (controles, bepalen van de milieubelasting, ...). Men moet zich er dus van vergewissen dat deze gegevens correct zijn⁸ en niet kunnen worden betwist door de betrokkene of een derde.
15. Het bovenstaande zou kunnen doen vermoeden dat de GBCS-databank in aanmerking komt als authentieke databank in de zin van het samenwerkingsakkoord van 30 maart 2013. Als dat zo zou blijken te zijn, beveelt de Commissie aan dat de ontwerptekst in die zin wordt aangepast, conform datgene wat het samenwerkingsakkoord bepaalt voor de aanduiding van een authentieke bron.

⁸ In haar advies nr. 09/2012 oordeelde de Commissie reeds dat een authentieke bron onder meer gekenmerkt wordt door het feit dat zij de referentie bij uitstek is voor bepaalde gegevens. Zij biedt ook specifieke waarborgen wat nauwkeurigheid, exhaustiviteit en beschikbaarheid van deze gegevens betreft.

2. Wezenlijke elementen van de GBCS-gegevensverwerking

16. Hoewel er een specifiek hoofdstuk gewijd is aan gegevensverwerking in het kader van het ontwerp van een Waals Landbouwwetboek, meent de Commissie dat de GBCS-databank weinig aandacht krijgt in het ontwerp.⁹ Zij is zich ervan bewust dat het niet mogelijk is alle details van de gegevensverwerking in het project te regelen en dat die later kunnen worden uitgewerkt in uitvoeringsbesluiten. Ook al moet een wet of een decreet niet altijd alle details over een gegevensverwerking bevatten, toch is het volgens een bestendige jurisprudentie van de Commissie¹⁰ aanbevolen in een wettelijke verankering te voorzien (in dit geval een decretale), ten minste voor de volgende wezenlijke elementen:

- a. de verantwoordelijke voor de verwerking;
- b. de doeleinden van de verwerking;
- c. de categorieën verwerkte gegevens;
- d. de bewaartermijn.

a. De verantwoordelijke voor de verwerking

17. De Commissie stelt vast dat de verantwoordelijke voor de verwerking van de GBCS-gegevens in de zin van artikel 1, § 4 van de WVP niet uitdrukkelijk wordt aangeduid in het ontwerpdecreet. Artikel D.224 vermeldt enkel dat "de regering het beheer en het gebruik regelt van het geïntegreerd beheers- en controlesysteem, hierna het GBCS".

18. Artikelen D.4 en volgende betreffen gegevensverwerkingen door het betaalorgaan. Volgens de informatie die de Commissie van de aanvrager kreeg, schijnen de gegevens waarover onderafdeling 1 van hoofdstuk 3 van titel 1 van het ontwerpwetboek handelt GBCS-gegevens te zijn. Daaruit volgt dat het betaalorgaan de verantwoordelijke voor de verwerking van deze gegevens zou zijn (zie artikel D.4, paragraaf 2).¹¹

⁹ Zo oordeelde de Commissie in haar advies nr. 22/2005 reeds het volgende: "De landbouwer moet weten welk gebruik zal worden gemaakt van de gegevens die hij overmaakt aan de authentieke overheidsbron, welke gegevens via die authentieke registratie kunnen opgevraagd en meegegeed worden aan andere overheidsinstellingen (in casu DGRNE) en voor welke doeleinden. Deze (sub)doeleinden, zullen noodzakelijkerwijze moeten corresponderen met de publiekrechtelijke taken voor de vervulling waarvan het verzamelen en verder verwerken van de betrokken persoonsgegevens door de belanghebbende overheidsinstellingen noodzakelijk is. Het moet voor de landbouwer duidelijk blijven, zoals traditioneel het geval was bij de gescheiden gegevensopvraging, wie de verantwoordelijke is voor de verwerking van zijn gegevens en bij wie hij desgevallend zijn rechten in de zin van hoofdstuk III van de wet van 8 december 1992 zou kunnen uitoefenen (recht van toegang, desgevallend verbetering, verzet, verwijdering van zijn persoonsgegevens). De voorzienbaarheid en de transparantie voor de landbouwer omtrent de onderlinge hem betreffende gegevensuitwisselingen tussen de belanghebbende overheidsinstellingen zijn fundamenteel. De landbouwer moet, op een beknopte wijze, in toepassing van de vereisten van de wet van 8 december 1992, ondubbelzinnig kunnen identificeren, 1°) de hem betreffende gegevens die worden uitgewisseld, 2°) de doeleinden die deze uitwisseling van gegevens rechtvaardigen en 3°) de overheidsinstellingen die betrokken zijn bij deze uitwisseling."

¹⁰ Zie bijvoorbeeld advies nr. 03/2012 van 8 januari 2012 en advies nr. 31/2011 van 30 november 2011.

¹¹ De Commissie merkt in dit verband op dat het tweede lid van dit artikel het volgende vermeldt: "Het betaalorgaan is verantwoordelijk voor deze verwerkingen van persoonsgegevens." Het gebruik van het meervoud doet hier verwarring ontstaan aangezien verder in het ontwerpwetboek niet verwezen wordt naar een veelheid aan verwerkingen.

19. Niettemin stelt de Commissie vast dat de voorgelegde tekst in dit opzicht niet duidelijk is. Het is echter essentieel de verantwoordelijke voor de verwerking van GBCS-gegevens te bepalen.
20. Dit is des te belangrijker omdat als de GBCS-databank een authentieke gegevensbron zou worden, dit in principe zou impliceren dat slechts één persoon of entiteit de referentie is voor de uitvoering van de gegevensverwerking.
21. Om de rol van elke actor bij de verwerking te verduidelijken, in het bijzonder die van het betaalorgaan vermeld in artikel D.3, 25° van het ontwerpwetboek, beveelt de Commissie bijgevolg aan uitdrukkelijk te vermelden welke entiteit verantwoordelijk zal zijn voor de verwerking van GBCS-gegevens.

b. De doeleinden van de verwerking

22. Het ontwerpwetboek geeft voor de GBCS-databank beschreven in artikelen D.224 en D.225 geen primair doeleinde aan. Het doeleinde is nochtans een wezenlijk element voor elke verwerking, en moet worden opgegeven in de wetgevende tekst die de verwerking in het leven roept.
23. Door het doeleinde van een verwerking vooraf aan te kondigen kan nagegaan worden of de gegevens wel degelijk conform artikel 4, § 1, 2° van de WVP gebruikt werden. Dit artikel voorziet erin dat de gegevens enkel mogen worden verwerkt op een manier die verenigbaar is met de doeleinden waarvoor ze werden verzameld.
24. De Commissie stelt in dit verband vast dat artikel D.8 van het ontwerpdecreet bepaalt dat de persoonsgegevens vermeld in artikel D.225, § 1, 2° lid (nl. de gegevens die in het GBCS geregistreerd zijn) verder kunnen worden verwerkt door de administratie, of door een orgaan dat de administratie daartoe gemachtigd heeft, in het kader van de 22 doeleinden beschreven in hetzelfde artikel.¹²
25. Het ontwerpdecreet wil zo de administratie machtigen om van de verantwoordelijke voor de verwerking GBCS-gegevens te krijgen, door deze gegevensoverdracht bij decreet verenigbaar te maken.
26. Artikel D.8, § 2 stelt dat de doeleinden bepaald in § 2 enkel aanleiding geven tot gebruik van de GBCS-gegevenscategorieën die specifiek voor elk van die doeleinden zijn opgenomen in bijlage I van het wetboek, en enkel voor zover deze verwerking toegelaten is op grond van de privacywetgeving.

¹² De Commissie wijst erop dat de gegevens noodzakelijk voor de verwezenlijking van doeleinde nummer 22 ontbreken in de lijst in bijlage 1. De tabel dient dus te worden aangevuld.

27. Bijlage I van het wetboek voorziet voor elke doeleinde de administratie welke gegevens uit artikel D.225 mag gebruiken. De Commissie is erg tevreden over deze oefening, waarmee het ontwerpdecreet elk doeleinde linkt aan een precies gegeven.
28. De Commissie wil er echter wel aan herinneren dat als het samenwerkingsakkoord tussen het Waals Gewest en de Franse Gemeenschap van toepassing zou zijn op de GBCS-databank, de gegevensoverdracht voor de doeleinden vermeld in artikel D.8, § 2 vooraf het voorwerp zou moeten uitmaken van een machtiging van de *Commission Wallonie-Bruxelles* voor toezicht op gegevensuitwisselingen. Dan wordt ook nagegaan of de gegevensoverdracht gebeurt conform de WVP, het samenwerkingsakkoord en de uitvoeringsmaatregelen daarvan.¹³

c. De categorieën gegevens

29. De twee hogervermelde verordeningen vermelden verschillende elementen waarvoor de lidstaten zorgen in het GBCS. Krachtens artikel 15 van Verordening 73/2009 omvat het GBCS de volgende elementen¹⁴:

- een geautomatiseerde gegevensbank;
- een systeem voor de identificatie van landbouwpercelen;
- een systeem voor de identificatie en de registratie van toeslagrechten;
- steunaanvragen;
- een geïntegreerd controlesysteem;
- één enkel systeem om de identiteit te registreren van elke landbouwer die een steunaanvraag indient.

30. Artikel D.225 van het ontwerpdecreet vermeldt een reeks gegevens die het GCBS zal bevatten. Het gaat om de volgende gegevens:

1° identificatiegegevens;

Het commentaar bij de artikelen vermeldt dat het gaat om informatie zoals naam, voornaam, adres, telefoonnummer van de personen vermeld in het GBCS, maar ook het producentnummer.

2° persoonlijke kenmerken;

Volgens het commentaar bij het artikel gaat het om "verscheidene gegevens zoals leeftijd of gezinssituatie".

3° informatie over de huidige tewerkstelling;

¹³ Artikel 23 *in fine* van het samenwerkingsakkoord.

¹⁴ Artikelen 5 en volgende van Verordening 1122/2009 vermelden bijna dezelfde elementen.

Het commentaar geeft aan dat deze informatie noodzakelijk is in het licht van het huidige besluit van de Waalse regering van 19 december 2008 betreffende de investeringen in de landbouwsector, dat vereist dat de landbouwer zijn activiteit in hoofdberoep uitoefent.

4° gegevens over de percelen die de steunaanvrager bebouwt, met inbegrip van alle afbeeldingen die deze percelen weergeven;

Volgens het commentaar bij het artikel betreft deze categorie gegevens de percelen gelinkt aan de landbouwer die ze bebouwt, en omvat ze alle technische informatie over de percelen, zoals de landbouw-milieumaatregelen voor de percelen, de helling ervan of de vastgestelde grondgebondenheidscijfers.

5° productie-informatie;

Het commentaar vermeldt dat de bedoelde productie hier zowel productie in de gebruikelijke als in specifiekere zin betreft, zoals producten van gedifferentieerde kwaliteit.

6° informatie over rechten en quota;

Het commentaar geeft geen bijkomende informatie over deze categorie gegevens.

7° gegevens over de behandeling van steunaanvragen;

Deze informatie betreft volgens het commentaar bijvoorbeeld de data waarop de unieke aanvraag werd nagegaan of ingediend.

8° financiële informatie noodzakelijk voor het beheer van betalingen, met inbegrip van de gegevens die voortkomen uit de berekening en de betaling van aanvragen van schadevergoedingen, en uit informatie over schulden;

Het commentaar bij het artikel vermeldt dat het hier gaat om "alle informatie in de ruimste zin die het betaalorgaan nodig heeft om zijn opdracht te vervullen."

9° informatie over de schulden gelinkt aan de landbouwactiviteit van steunaanvragers;

Het commentaar bij het artikel verduidelijkt dat dit gegeven gerechtvaardigd is in het licht van het dagelijks beheer van deze databank. Zo kan een dossier optimaal beheerd worden dankzij de vermelding van derdenbeslag in het bestand.

31. De Commissie stelt vast dat de regering geen bevoegdheid heeft gekregen om de gegevens die in het GBCS verwerkt zullen worden nader te bepalen. Zij betreurt dit aangezien de beschrijving van de categorieën gegevens in het decreet te vaag is om te voorzien welke gegevens de verantwoordelijke voor de verwerking precies in het GBCS zal verwerken.
32. Daarenboven meent de Commissie dat zou moeten worden verduidelijkt welke gegevens vallen onder het begrip "persoonlijke kenmerken" in de zin van artikel D.225, § 1, 2°. Deze toevoeging kan ofwel in de tekst van het decreet gebeuren, ofwel in een regeringsbesluit na speciale machtiging daartoe in het decreet. Hetzelfde geldt voor de informatie in 6° ("informatie over

rechten en quota"). Het verschil met de informatie in punten 7° en 8° is immers niet duidelijk voor de Commissie, die aanbeveelt de termen in kwestie toe te lichten.

33. De Commissie beveelt bijgevolg aan om in een bevoegdheid voor de regering te voorzien waardoor die de gegevens die in het GBCS verwerkt zullen worden nauwkeuriger kan definiëren op basis van de categorieën gegevens in artikel D.225.

d. De bewaartermijn van de gegevens

34. Het laatste wezenlijke element waarin zou moeten worden voorzien voor de verwerking is de bewaartermijn van de gegevens verwerkt in het GBCS. Deze termijn staat niet vermeld in het ontwerpwetboek.
35. Om deze bewaartermijn in te schatten, moet worden verwezen naar artikel 4, § 1, 5° van de WVP, dat bepaalt dat de gegevens niet langer mogen bewaard dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij werden verkregen of verder worden verwerkt. De gegevens moeten worden vernietigd zodra de bewaartermijn overschreden is.
36. De Commissie beveelt daarom aande gegevens die in het GBCS verwerkt worden en vermeld staan in artikel D.225 nauwkeuriger worden gedefinieerd, ofwel in een decreet, ofwel in een uitvoeringsbesluit. Ze beveest eveneens aan dat deze tekst haar ter advies wordt voorgelegd.

3. Andere aspecten van de verwerking van GBCS-gegevens

a. Transparantie van de verwerking van GBCS-gegevens

37. Het ontwerpdecreet verduidelijkt niet waar de gegevens die het GBCS voeden vandaan komen. Volgens informatie van de aanvrager worden de gegevens voornamelijk verzameld via unieke aanvragen die jaarlijks door de landbouwers verstuurd worden, waarvan de inhoud bepaald wordt door artikelen 12 en 13 van Europese Verordening nr. 1122/2009.
38. De Commissie meent op basis van informatie van de aanvrager te begrijpen dat de gegevens behalve via het unieke aanvraagformulier dat de landbouwers indienen bij het betaalorgaan, ook verzameld worden bij andere organen door controles die zij uitvoeren. Zo controleert het Politie- en Controledepartement van de Waalse administratie (*Département de la Police et des Contrôles*, SPW, DG03) producenten door zich ter plaatse te geven en geeft het nadien bepaalde informatie door aan het betaalorgaan. Hetzelfde geldt voor het FAVV, dat het enige bevoegde orgaan is om het welzijn van dieren te controleren en dat daarom het resultaat van deze controles moet doorgeven voor landbouwers die landbouwsteun hebben aangevraagd.
39. Bovendien heeft de aanvrager aan de Commissie meegedeeld dat het GBCS ook informatie bevat uit de Kruispuntbank van Ondernemingen om de identiteit na te gaan van

rechtspersonen, en uit het Rijksregister en de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid voor het beheer van natuurlijke personen. Al deze gegevensoverdrachten vanuit authentieke gegevensbronnen zullen natuurlijk eventueel het voorwerp moeten uitmaken van een machtiging van de bevoegde sectorale comités.

40. Om de lectuur van de tekst te verhelderen en meer transparantie te creëren over de oorsprong van de gegevens, beveelt de Commissie aan in de tekst te vermelden vanuit welke informatiebron de verantwoordelijke voor de verwerking het GBCS zal voeden.

b. De unieke aanvraag van landbouwsteun

41. Het ontwerpdecreet treft in artikelen D.229 en volgende de nodige regelingen voor het unieke aanvraagformulier dat steunvragende landbouwers indienen. Artikel D.231 voorziet erin dat het betaalorgaan het modelformulier vastlegt voor de unieke aanvraag, en dat ditzelfde orgaan ook vastlegt wat minimaal in de unieke aanvraag moet opgegeven worden.
42. Daaruit volgt dat de informatie van de unieke aanvraag in de GBCS-databank zal belanden en verwerkt zal worden door het betaalorgaan. De Commissie herinnert er echter wel aan dat het niet is omdat het betaalorgaan de bevoegdheid heeft het modelformulier voor de unieke aanvraag vast te leggen, dat informatie verzameld mag worden die niet noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de nagestreefde doeleinden, namelijk het beheer van steun in het kader van het GLB. De Commissie herhaalt dat het betaalorgaan als verantwoordelijke voor de verwerking niet méér gegevens mag verzamelen dan bepaald in het decreet, tenzij dat noodzakelijk is voor de verwezenlijking van zijn voornaamste taken, met name beheer en betaling van landbouwsteun.
43. Bovendien stelt de Commissie vast dat artikel D.229, § 4 bepaalt dat "de landbouwer als gevolg van zijn aanvraag aanvaardt dat de meegedeelde gegevens gebruikt worden voor de doeleinden waarin artikel D.8 voorziet".
44. Artikel 5 van de WVP legt de gevallen vast waarin een gegevensverwerking mag plaatsvinden, waaronder de vervulling van een taak van openbaar belang of die deel uitmaakt van de uitoefening van het openbaar gezag door de verantwoordelijke voor de verwerking of een derde aan wie de gegevens worden meegedeeld (artikel 5, 1^e lid, e) van de WVP). Het beheer van de gegevens door het betaalorgaan en de overdracht ervan naar de administratie voor de doeleinden in artikel D.8 van het ontwerpwetboek zijn dus voldoende om van een rechtmatige verwerking te spreken.
45. Het is dus niet noodzakelijk om de toestemming van de landbouwer te krijgen, ook al is dit natuurlijk ook een rechtmatige verwerkingsgrond volgens artikel 5 van de WVP. Daarenboven heeft de Commissie steeds gesteld dat toestemming vrij, geïnformeerd en specifiek moet zijn.

46. In dit geval is de toestemming van de steunvragende landbouwer via het formulier niet vrij, aangezien hij de kans niet krijgt de overdracht van zijn gegevens te weigeren. De Commissie beveelt daarom aan paragraaf 4 van artikel D.229 te schrappen.
47. Tot slot is de Commissie van oordeel dat transparantie over de gegevensverwerking zowel de oorsprong als de bestemming van de gegevens moet betreffen. Bijgevolg moet gehele transparantie over de gegevensverwerking niet enkel in acht worden genomen wanneer de gegevens verzameld worden bij de betrokkenen, maar ook in de reglementaire tekst die deze gegevensstromen regelt.
48. Om conform de WVP te werken, beveelt de Commissie daarom aan, zoals ze dat ook deed in voornoemd advies nr. 22/2005¹⁵:
- dat naar aanleiding van de gegevensinzameling, de formulieren die aan de landbouwers worden overlegd, de verantwoordelijke(n) wordt (worden) gepreciseerd van de databank(en) die zal (zullen) worden verrijkt, de modaliteiten worden gepreciseerd om hun rechten uit te oefenen (inzage, verbetering, schrapping), de verschillende doeleinden worden gepreciseerd, alsook de verschillende administraties aan dewelke de gegevens kunnen worden meegedeeld;
 - dat naar aanleiding van de voorlegging van de uitkomst van de verwerkingen duidelijk de verantwoordelijke voor de verwerking, de finaliteit van de verwerking, de herkomst van de gebruikte gegevens en de modaliteiten inzake de uitoefening van de rechten van de landbouwer in de zin van hoofdstuk III van de wet van 8 december 1992 (artikelen 9 tot 15bis) wordt bepaald.

c. De mogelijkheid om de GBCS-databank uit te breiden naar niet-aanvragers

49. Paragraaf 3 van artikel D.225 voorziet in een bevoegdheid voor de regering om de identificatieverplichting in het GBCS uit te breiden naar landbouwers die geen steun aanvragen onder de voorwaarden die de regering bepaalt, en uitsluitend voor de doeleinden in artikel D.8.
50. De Commissie meent dat als alle landbouwers in het GBCS zouden worden opgenomen, ook al hebben zij geen aanvraag voor landbouwsteun ingediend, dit het primaire doeleinde van het GBCS zou wijzigen.
51. Bovendien kan uit het commentaar bij de tekst niet exact worden afgeleid voor welke andere doeleinden een dergelijke uitbreiding van de gegevensverwerking zou dienen. Het commentaar vermeldt immers enkel dat "het noodzakelijk zou kunnen blijken over bijkomende informatie te beschikken betreffende de identificatie van producenten die geen steun aanvragen".

¹⁵ Zie punt 23 van dit advies.

52. Daarom verzoekt de Commissie de aanvrager deze laatste paragraaf te schrappen en de bevoegdheid om de identificatieverplichting in het BGCS uit breiden uitsluitend aan de decretale wetgever over te laten, de enige die een nieuwe bevoegdheid kan bepalen voor de verwerking van BGCS-gegevens.

III. ONDERZOEK VAN AFDELING 1 VAN HOOFDSTUK 3 VAN TITEL 1 VAN HET ONTWERPWETBOEK

1. Onderzoek van de bepalingen van onderafdeling 1 van hoofdstuk 3 van titel 1

53. De eerste onderafdeling van hoofdstuk 3 van titel 1 van het ontwerpwetboek bestaat uit artikelen D.4 tot D.9 en betreft de verwerking van persoonsgegevens door het betaalorgaan.
54. De Commissie juicht toe dat het ontwerpdecreet de bedoeling heeft om gegevensverwerking door het betaalorgaan te omkaderen. Toch is zij van mening dat meer duidelijkheid in deze bepalingen de verwerking transparanter zou maken. Bovendien zouden een aantal toevoegingen een nuttige verwijzing naar de WVP inhouden.
55. Artikel D.4 bepaalt dat het betaalorgaan "persoonsgegevens" verzamelt en verwerkt die nuttig zijn voor zijn opdrachten. Om coherent te zijn met de terminologie van de WVP en in de titel van dezelfde onderafdeling, beveelt de Commissie aan de term "informatie" ("*informations*") te vervangen door "gegevens" ("*données*").
56. Bovendien vermeldt hetzelfde artikel dat het betaalorgaan "de verantwoordelijke voor deze gegevensverwerkingen is". Volgens de informatie van de aanvrager waarover de Commissie beschikt, zou het betaalorgaan verantwoordelijk zijn voor de verwerking van BGCS-gegevens. Deze verwerking wordt besproken in het voorgaande deel van onderhavig advies, waarin de Commissie aanbeveelt het BGCS beter te omkaderen in de bepalingen van het ontwerpwetboek.
57. Artikel D.4, 2^e lid verwijst naar verschillende verwerkingen. Als het betaalorgaan een andere verwerking uitvoert dan voor het BGCS, met andere gegevens en andere doeleinden, dan moet het ontwerpdecreet dat verduidelijken. De Commissie verzoekt de aanvrager de tekst in die zin aan te passen door de aard van de betrokken gegevens, de doeleinden en de bewaartermijn ervan op te geven.
58. Artikel D.5 bepaalt dat de administratie of een door de administratie gemachtigd orgaan op eenvoudig verzoek aan het betaalorgaan alle gegevens doorgeeft die nuttig zijn voor de verwezenlijking van de taken van het betaalorgaan.
59. De Commissie herinnert eraan dat artikel 4, § 1, 2° van de WVP erin voorziet dat de gegevens niet verder mogen worden verwerkt op een manier die onverenigbaar is met de doeleinden waarvoor zij werden verzameld, waarbij rekening moet worden gehouden met alle relevante

factoren, met name de redelijke verwachtingen van de betrokkene en de toepasselijke wettelijke en reglementaire bepalingen.

60. Bijgevolg is de overdracht van gegevens vanuit de administratie aan deze bepaling onderworpen en moet het gebruik van deze gegevens verenigbaar zijn met het (de) primaire doeleinde(n) waarvoor de administratie ze heeft verzameld. Informatie aan de betrokkenen en een betere beschrijving van deze doeleinden in het ontwerpdecreet zou zorgen voor een dergelijk verenigbaar gebruik.
61. Dezelfde opmerking geldt voor artikel D.6, § 1, dat erin voorziet dat het betaalorgaan, elke bestuurlijke entiteit, elke natuurlijke persoon of rechtspersoon aan wie het betaalorgaan een of meer van zijn taken heeft overgedragen op eenvoudig verzoek alle gegevens uitwisselen die nuttig zijn voor de uitvoering van die taken.
62. Artikelen D.5 en D.6 bevestigen namelijk alleen maar dat de bedoelde entiteiten gegevens mogen verwerken als dat noodzakelijk is voor de vervulling van een taak van openbaar belang of die deel uitmaakt van de uitoefening van het openbaar gezag door de verantwoordelijke voor de verwerking of een derde aan wie de gegevens worden meegedeeld. Het gaat meer specifiek om het geval vermeld in artikel 5, e) van de WVP. Dit artikel somt de gevallen op waarin een verwerking is toegestaan.
63. Artikel 4, § 1, 2° van de WVP verbiedt daarentegen verwerkingen die onverenigbaar zijn met het oorspronkelijke doeleinde van de gegevensverzameling. Bovendien is het volgens artikel 9, § 2 van de WVP verplicht de betrokkenen verschillende inlichtingen te verstrekken over de verwerking, waaronder de ontvanger van de gegevens.
64. Om die redenen wenst de Commissie dat de doorgifte van gegevens die het betaalorgaan verwerkt, met inbegrip van de oorsprong maar ook de bestemming van de gegevens, beschreven wordt in het ontwerpwetboek, zodat landbouwers de exacte bestemming kennen van hun gegevens en weten dat ze worden meegedeeld aan de verschillende organen die ze moeten verwerken.
65. Artikel D.6, § 2 voorziet in verdere verwerking voor historische, statistische of wetenschappelijke doeleinden. Een verdere verwerking met deze doeleinden is dus niet onverenigbaar op voorwaarde dat de vereisten van hoofdstuk II van het Koninklijk Besluit van 13 februari 2001 worden nageleefd. Dit koninklijk besluit stelt dat gegevens enkel voor deze doeleinden verwerkt kunnen worden als ze anoniem zijn, en dat gecodeerde gegevens enkel verwerkt mogen worden als de beoogde doeleinden niet verwezenlijkt kunnen worden met anonieme gegevens. Het gebruik van niet-gecodeerde gegevens is ook mogelijk, maar uitsluitend als de doeleinden niet bereikt kunnen worden met gecodeerde gegevens.

66. De tekst van artikel D.6, § 2 wijkt af van wat het koninklijk uitvoeringsbesluit bepaalt, aangezien dit artikel automatisch het gebruik van gecodeerde gegevens lijkt toe te staan zonder dat vooraf wordt nagegaan of het mogelijk is om anonieme gegevens te gebruiken. De Commissie beveelt daarom aan dat de tekst verwijst naar artikel 4, § 1, 2° van de WVP en naar hoofdstuk II van het bijhorende koninklijk uitvoeringsbesluit, bepalingen waar de decretale wetgever niet van kan afwijken.
67. Voor artikel D.7 kan hetzelfde commentaar geformuleerd worden als voor artikelen D.4 tot D.6, omdat dit artikel bepaalt dat het betaalorgaan aan andere personen dan de betrokkenen, de administratie of een gemachtigd orgaan zoals bedoeld in artikel D.222, persoonsgegevens kan vragen die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van zijn taken door in zijn verzoek om gegevens de noodzaak om hierover te beschikken aan te tonen.
68. In dit verband moet eraan herinnerd worden, zoals ook het commentaar bij dit artikel vermeldt, dat:
- gegevensstromen die vertrekken vanuit een federale overheidsdienst onderworpen zijn aan een machtiging van het Sectoraal comité voor de Federale Overheid op basis van artikel 36*bis* van de WVP, ongeacht of ze toegelaten zijn op basis van een wettelijke of decretale bepaling;
 - een machtiging van het Sectoraal comité van de Sociale Zekerheid en van de Gezondheid in principe vereist is, bijvoorbeeld om zich ervan te vergewissen dat de landbouwer in orde is met zijn sociale bijdragen.
69. Artikel D.8 voorziet erin dat de gegevens in artikel D.225, § 2, 2° lid, die al dan niet geverifieerd zijn, verder verwerkt mogen worden door de administratie, of een orgaan dat daartoe door de administratie gemachtigd is, voor de 22 doeleinden die in deze paragraaf vermeld worden.
70. Een tabel als bijlage bij dit ontwerpwetboek bevat voor elke van deze doeleinden de gegevens die mogen worden meegedeeld aan de administratie of een gemachtigd orgaan. Artikel D.8, § 2 verduidelijkt dat enkele deze gegevens gebruikt mogen worden, en uitsluitend voor zover de privacywetgeving deze verwerking toestaat.
71. In deze context moet verwezen worden naar artikel 4, § 1, 2° en 3°, dat op zijn beurt respectievelijk verwijst naar het verbod om de gegevens te verwerken voor andere doeleinden dan de oorspronkelijke, en naar de verplichting om enkel relevante gegevens te verwerken die noodzakelijk zijn om de beoogde doeleinden te verwezenlijken.
72. Het oorspronkelijke doeleinde van het BGCS is beheer van betalingen van landbouwsteun in het kader van het GLB. De verdere doeleinden van gegevens kunnen verenigbaar worden gemaakt bij decreet, aangezien de verenigbaarheid van een verwerking krachtens artikel 4, § 1, 2° van

de WVP onder meer wordt beoordeeld in het licht van de toepasselijke wettelijke en reglementaire bepalingen. Door alle verdere doeleinden op te lijsten in artikel D.8 komt het ontwerpdecreet hieraan dus tegemoet.

73. Wat de proportionaliteit betreft van de gegevens die volgens de tabel verwerkt mogen worden, blijkt uit de bijkomende informatie die de Commissie mocht ontvangen dat de gegevens zich schijnen te beperken tot de noden van de verschillende betrokken organismen.
74. De *Commission Wallonie-Bruxelles* voor toezicht op gegevensuitwisselingen kan eventueel de proportionaliteit van de gegevensuitwisselingen beoordelen als de uitwisseling van GBCS-gegevens binnen het toepassingsgebied van het hogervermelde samenwerkingsakkoord van 23 mei 2013 zouden vallen.
75. Artikel D.9, 1^e lid herinnert eraan dat de verwerkingen van persoonsgegevens vermeld in onderafdeling 1 de WVP moeten naleven. Deze verduidelijking is niet echt noodzakelijk aangezien de decretale wetgever niet kan afwijken van de WVP als basiswetgeving. Toch is deze bepaling voor de Commissie een goede gelegenheid om de adviesaanvrager aan te bevelen om verschillende rechten en plichten die voortvloeien uit de WVP in dit artikel op te nemen.
- Zo zou het artikel kunnen verwijzen naar het recht van toegang, verbetering en schrapping vermeld in artikelen 10 en 12 van de WVP. In dit verband zou het unieke aanvraagformulier moeten verduidelijken bij welke contactpersoon de betrokkene deze rechten zou kunnen uitoefenen;
 - Bovendien zou artikel D.9 kunnen verwijzen naar artikel 16 van de WVP en eraan herinneren dat elke vorm van onderaanneming voor de verwerking van gegevens aanleiding zou moeten geven tot een schriftelijk contract met alle informatie vereist door artikel 16 van de WVP;
 - De verplichting om een bewaartermijn te bepalen voor BGCS-gegevens (zie hoger) zou hier ingevoegd kunnen worden. Daarbij wordt dan best vermeld dat andere gegevens die krachtens artikel D.8 worden doorgegeven niet langer bewaard mogen worden dan noodzakelijk om de beoogde doeleinden te verwezenlijken.

2. Onderzoek van de bepalingen van onderafdelingen 2 en 3 van hoofdstuk 3 van titel 1 van het ontwerpwetboek

76. De onderafdelingen van hoofdstuk 3 betreffen respectievelijk gegevensverwerkingen i) in het kader van Europese kwaliteitssystemen en systemen voor gedifferentieerde kwaliteit, ii) betreffende landinrichting en grondbeleid, en iii) door het grondobservatorium.

77. De opmerkingen van de Commissie zijn *mutatis mutandis* dezelfde als die over de bepalingen van onderafdeling 1, aangezien verschillende artikelen zijn overgenomen in onderafdelingen 2 en 3.
78. Niettemin stelt de Commissie vast dat er voor de verwerkingen ingesteld door het ontwerpdecreet geen beperkte bewaarduur is. Zoals de Commissie echter hoger opmerkte in onderhavig advies, is de bewaartermijn van de gegevens een wezenlijk element van elke verwerking, waarin bij decreet moet worden voorzien. De Commissie beveelt bijgevolg aan een bewaartermijn vast te leggen voor elk van de vermelde verwerkingen.

OM DEZE REDENEN

brengt de Commissie een **ongunstig advies** uit over het ontwerp van een Waals Landbouwwetboek, gelet op punten 15, 21, 33, 36, 40, 46, 48, 52, 55 tot 57, 64, 66, 75 en 78.

De Wnd. Administrateur,

De Voorzitter,

(get.) Patrick Van Wouwe

(get.) Willem Debeuckelaere